

בעזרת השם יתברך

גליון # 27 - חודש כסלו תש"ל

אגרון עולמי לגלות את האמת על חיוב ישוב ארץ ישראל
שהיא מצות עשה מן התורה ושקולה כנגד כל מצות התורה

בירורי הלכות מכל ספרי שאלות ותשובות

הגליונות האלו מיוסדים לשבור את כח של אלו שמוציאים דיבתם רעה על ארצינו הקדושה כמו שכתוב בספר חפץ חיים בהקדמה, וז"ל: ועוד הלא ידוע הוא שנגזר עלינו גלות מפבר מעת מעשה המרגלים, כמו שכתוב בתהלים (פרק קי"ו, כ"ו-כ"ז), "וַיִּשָׂא יְדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם וְגו' בְּגוֹיִם וּלְזָרוֹתֵם בְּאַרְצוֹת", וכמו שפרש רשארץ ישראל שם והרמב"ן בפ' שש שלח, (במדבר י"ד א') וְחָטְא הַמְּרַגְלִים הֲלֵא הִיָּה עוֹן לְשׁוֹן הַרְעָה, וְכִמוּ דְאִיתָא בְּעַרְכֵּינוּ (דף ט"ו.) אִם כֵּן אֲנוּ מְכַרְחִין לְתַקְנָן זֶה הַחֲטָא קִדְּם הַגְּאֻלָּה. וכדאיתא בתנא דבי אליהו שהלשון הרע עולה עד כנגד כסא הכבוד, ובפרט כשהוא מדבר נגד ארץ ישראל.

על ידי שנלמוד על מצות ישוב ארץ ישראל נזכה שכל בני ישראל יעלו לארצינו הקדושה כמ"ש בעובדיה (פרק א פסוק יז) וְבָהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קִדְּשׁ וַיִּרְשׁוּ בֵּית יַעֲקֹב אֶת מוֹרְשֵׁיהֶם. (ובספר ישעיה פרק ס פסוק כא) וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם וַיִּרְשׁוּ אֶרֶץ נָצַר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. הַקִּטָּן יִהְיֶה לְאֶלְפִי וְהַצָּעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה. ונזכה בקרוב ממש לביאת משיח צדקינו בב"א.

עוד לקטנו מדברי חז"ל בש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים, זוהר הקדוש תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מוסר וספרי ח"ן מגדולי האחרונים וספרי תלמידי הבעל שם טוב זצלה"ה

עיה"ק צפת תובב"א

מצות ישיבת ארץ ישראל

על פי שאלות ותשובות באלף שנים האחרונות

שו"ת דרכי נועם חלק אה"ע סימן ז

ראובן נשוי שתי נשים ולו אם זקנה ורוצה היא לעלות לארץ ישראל והוא רוצה לעלות עמה ועם אשתו הראשונה לבדה וטוענת השניה לומר או תעלה אותי ג"כ או שלא תעלה צרתה כי הקנאה מוציאה מן העולם שאל השואל אם יש כח בשניה לעכב על צרתה או אם יועיל לבטל טענת לומר אחר זמן אעלה עמך.

תשובה נראה שהדין עם אשתו השניה שהרי אינו יכול לצאת מן העיר שלא ברשותה כמו שאמרו בגמרא פרק אע"פ על ההיא מתני' דהתלמידים יוצאים וכתב הרמב"ם פי"ב מהלכו' אישות וז"ל יש לאשה לעכב על בעלה שלא יצא לסחורה אלא למקום קרוב שלא ימנע מעונתה ולא יצא אלא ברשותה והטור בסי' ע"ו כתב אין האיש רשאי לצאת לסחורה או לצורך דבר אחר בענין שמתבטל מעונתו המוטלת

עליו אלא ברשות אשתו ואפילו אם תתן לו רשות אין ראוי לו להתאחר אלא חדש בחוץ וחדש בביתו כי אע"פ שנותנת לו רשות על ידי פיוס או על ידי שמתביישת למונעו היא מצטערת בלבה ע"כ. ואם כן מאחר דברשותה דידה תליא מילתא יכולה היא לומר או הוליכני עמך או איני נותנת לך רשות כ"ש ש בנדון זה שרוצה לעלות עמו אשתו הראשונה שמטיל קנאה דמאי חזית שאפי' כשנותנת רשות להתאחר על ידי פיוס אמרו שאין ראוי לעשות כך שאף על פי שמתביישת מצטערת היא בלבה כ"ש במקום קנאה שהוא רקב עצמות ובלי רשותה. מה גם בנדון זה דבעליית ארץ ישראל קיימי שהרי אמרו בבריתא על ההיא מתני' דהכל מעלין הוא רוצה לעלות והיא אינה רוצה כופין אותה לעלות או תצא שלא בכתובה היא רוצה והוא אינו רוצה כופין אותו לעלות או יוציא ויתן כתובה ואע"ב דהירושלמי פליג כשהיא רוצה והוא אינו רוצה כבר דחו הפוסקים ההיא דירושלמי מקמי תלמודא דילן ואע"ב דמוהר"ם כתב דירושלמי לא פליג אלא דבריתא מיירי בזמן הבית והירושלמי מיירי בזמן הזה לא הסכימו עמו אלא דלא שנא בזמן הבית או בזמן הזה בין הוא בין היא הכל שוין: ואע"ג דמוהר"י קשטרו ז"ל כתב בחדושיו משם הרדבא ז"ל דלא דיינינן השתא הכי לכפותה שתעלה מפני שאין הפרנסה מצויה בארץ ישראל ויש לחוש לרמאין שירצו להוציא נשותיהן בלי כתובה וכשהיא רוצה והוא אינו רוצה אמרינן שמא נתנה עיניה באחר ורוצה לצאת מבעלה בטענה זו מכל מקום בנדון דידן מודה הרב דדיינינן שהרי בין כך ובין כך הוא רוצה לעלות והיא רוצה לעלות עמה /עמו/ אין כאן אמתלאה שלא לדון כי האי גוונא ואפי' לדברי הירושלמי שאמרו דכשהיא רוצה אין כופין אותו הכא שהוא רוצה לעלות ודאי יודה שיטלנה עמו מאחר שהוא ג"כ רוצה לעלות וזה ברור. וא"ת שכל זה לא מיירי אלא כשרוצים לעלות או הוא או היא לשם דירה וטעמא משום יישוב ארץ ישראל אבל כשעולים שלא לשם דירה אלא שדעתם לחזור דליכא טעמא דיישוב ארץ ישראל אין שם כפייה הנה טעם זה יספיק כשהוא רוצה והיא אינה רוצה דאין כופין אותה או כשהיא רוצה והוא אינו רוצה דאין כופין אותו מאחר שכונתם לחזור אבל אם הוא כבר עולה

והיא רוצה לעלות עמו אמאי לא כייפינן ליה להעלות' עמו מכל מקום מצוה איכא להלך ד' אמות בארץ ישראל שמכפרין לו כל עונותיו וא"ת שאין לו יכולת להוצאת הדרך אם כן לא יוליך גם אשתו הראשונה ואם יש לו יכולת להוליך שתיהן יוליך שתיהן באופן שמכל הטענות הללו נראה שאשה זו זוכה בדין עם בעלה ואף על פי שהיא אינה באה בטענות אלו אלא בטענת קנאה לבד מ"מ הרי אינו יכול לצאת שלא ברשותה והיא אינה נותנת לו רשות אלא בתנאי שלא יוליך צרתה עמו וא"כ הדין עמה כל שלא נתנה לו רשות לגמרי. את הנראה לעניות דעתי כתבתי וה' יצילני משגיאה כי דעת ממני פליאה. נאם הצעיר. מרדכי הלוי.